

Uchwała Nr XXVIII/167/2022
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2, ust. 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 oraz z 2021 r. poz. 2469) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXV/156/2021 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jarosław Cyrankowski

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i poz. 218.

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/167/2022
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 30 marca 2022 r.

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2022 ROK

Świdziebnia 2022

I. Diagnoza stanu zagrożenia lokalnymi problemami uzależnień w Gminie Świdziebnia

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy Świdziebnia. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszaniu tych, które aktualnie występują.

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych jak przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „NIE” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków rodzin osób uzależnionych,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- ograniczenie dostępności alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględnia cele określone w Narodowym Programie Zdrowia, które obejmują profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych i inne zachowania ryzykowne, które bardzo często stanowią ucieczkę od problemów dnia codziennego. Program wyznacza obszary, w jakich będą podejmowane działania mające na celu ograniczenie skutków zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu przez mieszkańców, a także zredukowanie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Uzależnienia powodują choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe. Dlatego współczesna psychologia traktuje pojęcie uzależnienia szeroko i zakłada, że obejmuje ono także inne wypadki, kiedy ludzie czują się zmuszeni angażować w ryzykowne, wymykające się spod kontroli zachowania.

Uzależnienia stanowią wciąż aktualny i poważny problem współczesnego świata. Ryzyko uzależnienia się od wielu środków jest zbyt niepokojące wobec łatwej do nich dostępności. Problemy, jakimi są uzależnienia powodują nieprzewidziane skutki, o których niekiedy sama osoba uzależniona nie jest

świadoma. Alkoholizm jest chorobą przewlekłą objawiającą się powtarzającym, zwracającym uwagę piciem, które prowadzi do zaburzeń organiczno – psychicznych a także do destrukcji całego organizmu człowieka. Problem uzależnienia od alkoholu mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat konsekwencji jego nadużywania oraz dostępności do świadczeń terapeutycznych, związanych z leczeniem uzależnień, stale utrzymuje tendencję wzrostową. Przyczyn alkoholizmu należy upatrywać w co najmniej kilku czynnikach: w uwarunkowaniach społecznych, osobowościowych, organicznych, a nawet genetycznych. Niezależnie od skali, a także podejmowanych działań, problem alkoholowy był, jest i będzie zawsze wielką tragedią zarówno każdej osoby uzależnionej, jak i jej współuzależnionej rodziny. Alkohol jako substancja psychoaktywna, w sposób istotny oddziałuje na sprawność psychofizyczną człowieka, ograniczając jego kontrolę jak i przyczynia się do niekorzystnych skutków dla całego jego funkcjonowania. Alkoholizm to najcięższe stadium grupy problemów alkoholowych. Uzależnienie od alkoholu ma też związek z obyczajowością i postawami społecznymi wobec picia alkoholu. Niebagatelną rolę odgrywa również dostępność napojów alkoholowych, tj. łatwość ich nabycia, niska cena czy niewielkie ograniczenia w ich sprzedaży. Problemy alkoholowe występują na różnych poziomach zaawansowania od łagodnych do takich, które zagrażają życiu.

Grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych jest młodzież i dzieci. Jedną z najpoważniejszych kwestii społecznych jest używanie przez młodzież alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Zjawisko ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia ludzi młodych, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży. Efektywna ochrona młodzieży

wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych.

Gminny Program określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Sposoby realizacji zadań zawartych w programie dostosowanie są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Świdziebnia opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniami.

Z danych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że problem ten na terenie Gminy Świdziebnia dotyczy zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Tabela 1 Osoby z problemem alkoholowym na terenie Gminy Świdziebnia w latach 1998 – 2021 (narastająco)

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
1998	2	15	17
1999	2	16	18
2000	2	20	22
2001	2	28	30
2002	2	34	36
2003	3	38	41
2004	3	40	43
2005	3	44	47

2006	3	48	51
2007	5	54	59
2008	5	58	63
2009	5	62	67
2010	6	73	79
2011	6	74	80
2012	7	81	88
2013	8	86	94
2014	12	91	103
2015	13	101	114
2016	13	112	125
2017	13	114	127
2018	13	118	131
2019	14	130	144
2020	14	135	149
2021	15	142	157

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Tabela 2 Osoby z problemem alkoholowym na terenie Gminy Świdziebnia wg wieku oraz płci

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
20-30	11	0	11
31-40	26	3	29
41-50	47	8	55
51-60	45	4	49
61-70	15	0	15
71 powyżej	4	0	4

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Uzależnienie od alkoholu jest powodem wykluczenia osób uzależnionych oraz ich rodzin ze społeczności lokalnej w Gminie Świdziebnia.

Przyczyn tego problemu należy upatrywać głównie w środowiskach osób bezrobotnych oraz w rodzinach wieloproblemowych, zwłaszcza wielodzietnych, rekonstruowanych oraz matek samotnie wychowujących dzieci. Rozwiązywanie problemów alkoholowych jest szczególnie trudne ze względu na trwałość wzorców kulturowych oraz dziedziczenie problemu. Ponadto nie ma stosownej profilaktyki zapobiegającej alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni. Zakres podjętych działań w latach 2019-2021 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3 Formy działań i pomocy udzielonej przez GOPS

Wyszczególnienie	2019rok	2020 rok	2021 rok
Ogółem korzystało z pomocy GOPS	168	124	113
W tym:			
- z powodu ubóstwa	90	73	46
- z powodu bezrobocia	43	33	29
- z powodu niepełnosprawności	26	19	21
- z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	15	6	4
- z powodu bezradności	57	0	29

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Lp.	Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok	2021 rok
1.	Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem alkoholizmu	0	0	0
2.	Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem przemocy	0	0	0
3.	Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem molestowania seksualnego	0	0	0
4.	Ilość Niebieskich Kart, w tym:			
	sporządzonych w związku z nadużywaniem alkoholu	6	8	3
	sporządzonych w związku z przemocą	1	2	4

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Ofiary przemocy poddawane są przez swych prześladowców długotrwałemu procesowi manipulacji, presji psychicznej, agresji, poniżania, izolowania, straszenia, wykorzystywania przez uzależnienie. Przemoc utożsamiana jest często z zadawaniem bólu fizycznego. Akt przemocy godzi w osobistą wolność jednostki, zmusza ją do zachowań niezgodnych z jej wolą. Czynnikiem sprzyjającymi przemocy w rodzinie są w szczególności niskie zarobki, bezrobocie lub trudne warunki w pracy, złe warunki mieszkaniowe i zagęszczenie mieszkań, izolacja. Czynniki te wpływają negatywnie na relacje międzyludzkie i przyczyniają się do powstawania konfliktów. Utrwalaniu przemocy w rodzinie sprzyja fakt, że same rodziny ukrywają istniejący problem.

Pomoc dla sprawców oraz ofiar przemocy jest niewątpliwie konieczna. Dostępność do poradnictwa oraz innych form wsparcia dla sprawców i ofiar przemocy w rodzinie zapewniona jest na terenie gminy w ramach współpracy z Gminą Miasta Brodnicy.

Poradnictwo oraz wsparcie realizowano poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenie grup terapeutycznych.

Tabela 4 Wykaz przyjęć z terenu Gminy Świdziebnia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej –Dział Poradnictwa Rodzinnego

Wyszczególnienie		2018 rok	2019 rok	2020 rok
Grupa psychoedukacyjna		9	0	0
Grupa pogłębieniowa		36	32	17
Grupa współzależnych		29	45	17
Specjalista pracy z rodziną-psycholog		11	21	14
Specjalista pracy z rodziną-pedagog terapeuta		8	29	8
Radca		0	0	0
Uzależnienia:	- alkohol	48	50	29
	- narkotyki	0	0	0
	- hazard	0	0	0
	- inne	0	7	0
Przemoc:	- psychiczna	5	2	1
	- fizyczna	0	0	0
	- seksualna	0	0	0
	- ekonomiczna	0	2	0
Porady		10	21	4
Badanie/diagnoza		1	5	0
Terapia		1	25	5
Rozmowa wspierająca		17	13	16
Opinie		0	0	0
Mediacje		0	0	0

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadania MOPS Brodnica Dział Poradnictwa Rodzinnego

Skuteczność pomocy będzie zależała w dużej mierze od utworzenia sprawnie działającego systemu pomocy, integrującego działania kilku odrębnych podmiotów, realizowanego przez wyspecjalizowaną kadre, oferującego różne formy wsparcia i dostępnego dla wszystkich potrzebujących pomocy.

Realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świdziebnia zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy Świdziebnia. Zakres podjętych działań przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2019-2021 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019 – 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Ilość Niebieskich kart ogółem	7	10	7
W tym: - z powodu przemocy	1	2	4
- z powodu przemocy pod wpływem alkoholu	6	8	3

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Lp.	Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok	2021 rok
1.	Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	10	9	6
2.	Ilość posiedzeń grup roboczych	14	9	25
3.	Postępowanie wszczęte w związku z nadużywaniem alkoholu	0	0	0
4.	Postępowanie wszczęte w związku z występowaniem przemocy	0	0	0
5.	Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury	0	0	0
6.	Zakończona postępowania	15	2	15

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Uzależnienie dzieci i młodzieży od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) jest szczególnie niepokojącym zagrożeniem dla ich rozwoju. Problematyka uzależnień wymaga diagnozowania i podejmowania środków zaradczych na możliwie wczesnym etapie kontaktów młodzieży z używkami.

Bardzo często pierwszy kontakt z uzależnieniami dzieci mają już w domu rodzinnym. Uzależnienia te nie dotyczą ich bezpośrednio, ale ich najbliższych: rodziców, starszego rodzeństwa, krewnych, sąsiadów. Młodzież natomiast najczęściej z problemem tym spotyka się na różnego rodzaju imprezach i dyskotekach.

W 2021 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 11 posiedzeń, podczas których zajmowała się rozpoznawaniem środowisk, w których istnieje problem alkoholowy, opiniowaniem wniosków podmiotów gospodarczych o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Tabela 6 Działalność komisji w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Ilość złożonych wniosków do komisji w związku z nadużywaniem alkoholu ogółem:	13	5	9
W tym:			
- wnioski Komendy Powiatowej Policji	6	4	4
- wnioski złożone przez członków rodziny	4	1	5
- wnioski Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	1	0	0
- wnioski z prokuratury Rejonowej	0	0	0
- wnioski złożone przez osoby obce	2	0	0

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Ilość skierowań na badanie w przedmiocie uzależnienia do alkoholu	17	7	20
Ilość wniosków do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	4	6	4
Ilość przeprowadzonych rozmów motywacyjno-profilaktycznych	13	5	15
Ilość przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin	0	0	2

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku realizowała założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez:

- współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w realizacji zadania pn. Telefon Pogotowia Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
- współpracę z prokuraturą, sądem, kuratorami i policją, poradniami odwykowymi i dyrektorami szkół z terenu gminy,

- współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy - mieszkańcy Gminy Świedziebnia mogą korzystać z pomocy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- wzywanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i motywowanie do leczenia odwykowego,
- prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- motywowanie do podjęcia terapii, konsultowanie osób, które ukończyły leczenie odwykowe zamknięte z poradnią leczenia uzależnień,
- opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Gminy w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy,
- kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu,
- podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w pracach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego, powołanych w związku z procedurą Niebieskiej Karty,
- uczestnictwo w szkoleniu dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wnoszenie opłat sądowych do wniosków składanych do sądu o nałożenie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego,
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,

- pokrywanie kosztów badań biegłych za sporządzenie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- profilaktykę w zakresie przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej wobec dzieci i kobiet, agresji i przemocy w szkole,
- realizację programu „#Lepiej Przeżyj” dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej, który zawiera edukację z zakresu:
  - uzależnień alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych,
  - warsztaty komunikacji w grupie, pewności siebie i wyznaczania celów,
- realizację programu „Senso Lyke” dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej oraz przedszkola, który zawiera edukację z zakresu problemów behawioralnych i emocjonalnych, zdrowia psychicznego, rozładowywania napięcia, stresu i agresji,
- działalność świetlic środowiskowych,
- wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży,
- udział w kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”,
- udział w kampanii „Reaguj na przemoc”,
- udział w kampanii „Dopalacze - powiedz stop”,
- prowadzenie działalności edukacyjnej poprzez rozpowszechnianie broszur, plakatów, ulotek,
- działania profilaktyczno-prewencyjne z zakresu przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi oraz innych zjawisk patologicznych oraz kształtowaniu zdrowego i wolnego od nałogów stylu życia,
- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej na temat możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej.

W związku z wprowadzeniem do Narodowego Programu Zdrowia zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w programie na 2022 rok wpisuje się zadania do realizacji w zakresie diagnozy behawioralnej.

II. Cele Programu:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

III. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

Cel szczególny	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu	Uwagi
<p>I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu</p>	<p>Działania w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy realizującym pomoc terapeutyczną dla mieszkańców gminy w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • diagnozy psychologiczno- pedagogicznej • terapii grupowej • konsultacji i kierowania do specjalistów • kierowanie na terapię stacjonarną i detoksykację • mediacji rodzinnych – małżeńskich • konsultacji osoby dorosłej i dziecka związanej z zaniedbaniem, uzależnieniem rodziców, opiekunów, art. • działalności profilaktycznej i edukacyjnej • uczestnictwa różnych grup zawodowych w organizowanych szkoleniach o tematyce uzależnień, przemocy • udziału pracowników pedagogicznych w pracach Rad Pedagogicznych szkół na wniosek szkoły • prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych • pomocy prawnej • udzielania pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania 	<p>Liczba osób</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • wspomagania wychowawczej funkcji rodziny i systemu wychowawczego szkoły • profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży z grup ryzyka. <ol style="list-style-type: none"> 2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców w zakresie problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia. 3. Motywowanie osób uzależnionych do podejmowania dobrowolnego leczenia odwykowego. 4. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia rodzaju leczenia. 5. Kierowanie wniosków do Sądu w celu orzeczenia, wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. 6. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie wczesnej diagnozy oraz interwencji, w przypadku występowania zagrożeń w środowisku szkolnym poprzez zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami. 7. Podejmowanie działań profilaktycznych wobec osób przebywających w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych i współuzależnionych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. 8. Wspieranie i motywowanie osób uzależnionych do podtrzymania abstynencji po zakończonej terapii. 9. Współpraca z instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień od alkoholu. 		
--	---	--	--

<p style="text-align: center;">II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</p>	<p>Działania w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy udzielającym pomocy psychospołecznej i prawnej dla mieszkańców gminy, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • konsultacji z osobami dorosłymi i dziećmi związanych z przemocą, • prowadzenia punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie. • 2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców gminy. 3. Udział w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. 4. Współpraca z instytucjami i przedstawicielami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej- koordynowanie działań, udzielanie wsparcia, podejmowanie interwencji wobec sprawców przemocy. 5. Udzielanie pomocy w uzyskiwaniu porad prawnych rodzinom, w których występują problemy uzależnień i przemocy. 	<p>Liczba osób</p> <p>Liczba osób</p> <p>Liczba instytucji</p> <p>Liczba osób</p>	
---	--	---	--

<p style="text-align: center;">III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>Działania podejmowane są w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień od alkoholu, narkomanii i behawioralnych poprzez zakup broszur, ulotek plakatów. 2. Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób z uzależnieniami behawioralnymi. 3. Prowadzenie działań edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i dopalaczy, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie prowadzi do uzależnienia. 4. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców na drogach. 5. Udział w kampanii na temat szkód wynikających picia alkoholu przez kobiety w ciąży. 6. Prowadzenie kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz promocji zdrowego stylu życia. 7. Organizowanie warsztatów, pogadanek i prelekcji dla dzieci o tematyce szkodliwości spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych. <p>Działania w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Wspieranie bieżącej działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień. 	<p style="text-align: center;">Liczba osób</p> <p style="text-align: center;">Liczba kampanii</p> <p style="text-align: center;">Liczba uczniów</p> <p style="text-align: center;">Liczba dzieci</p>	
---	---	--	--

	<p>9. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych zawierających programy profilaktyczno-edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.</p> <p>10. Realizacja programu #LepiejPrzeżyj dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej, który zawiera edukację z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzależnień alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych, - warsztaty komunikacji w grupie, pewności siebie i wyznaczania celów. <p>11. Realizacja programu SensoLyke dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej oraz przedszkola, który zawiera edukację z zakresu problemów behawioralnych i emocjonalnych, zdrowia psychicznego, rozładowywania napięcia, stresu i agresji.</p> <p>Działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom, profilaktyką oraz promocją zdrowia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia:</p> <p>12. Organizowanie konkursów o tematyce uzależnień wraz z zakupem nagród, materiałów edukacyjnych, gadżetów profilaktycznych i artykułów spożywczych niezbędnych do realizacji zadania.</p> <p>13. Organizowanie festynów informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wraz z zakupem nagród, materiałów edukacyjnych, gadżetów profilaktycznych i artykułów spożywczych niezbędnych do realizacji zadania.</p>	<p>Liczba dzieci</p> <p>Liczba dzieci</p> <p>Liczba dzieci</p> <p>Liczba dzieci</p> <p>Liczba uczestników</p>	
--	--	---	--

<p style="text-align: center;">IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</p>	<p>Działania w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielanie pomocy dzieciom z rodzin uzależnionych. 2. Podnoszenie kompetencji członków komisji w zakresie skutecznego motywowania osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego oraz pomocy rodzinom osób uzależnionych. 	<p style="text-align: center;">Liczba osób</p> <p style="text-align: center;">Liczba osób</p>	
<p style="text-align: center;">V. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzona jest sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. 2. Podjęcie interwencji w przypadku naruszenia przepisów określonych w art.13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 3. Przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży. 4. Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. 5. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych. 	<p style="text-align: center;">Liczba sprzedawców</p> <p style="text-align: center;">Liczba spraw</p> <p style="text-align: center;">Liczba kontroli</p> <p style="text-align: center;">Liczba kontroli dodatkowych</p> <p style="text-align: center;">Liczba wniosków</p>	

<p style="text-align: center;">VI. Wykorzystanie środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych</p>	<p>Środki finansowe uzyskane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczają się na finansowanie zadań wynikających z programu, a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy. 2. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców. 3. Badania psychiatryczno-psychologiczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. 4. Opłaty za wnioski wniesione do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego. 5. Działalność telefonu „Niebieska Linia”. 6. Zakup broszur, ulotek, plakatów i gadżetów o tematyce uzależnień, przemocy i szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży. 7. Warsztatów, pogadanek i prelekcji na temat uzależnień i przemocy dla dzieci. 8. Bieżącą działalność świetlicy środowiskowej. 9. Pozalekcyjnych zajęć sportowych. 10. Konkursów o tematyce uzależnień. 11. Festynów informacyjno-edukacyjnych. 12. Doskonalenie kompetencji członków komisji i osób pracujących z dziećmi. 13. Działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu właścicieli sklepów i lokali gastronomicznych. 14. Wynagrodzenie członków komisji. 15. Realizację zadania z zakresu profilaktyki dla uczniów z terenu gminy uczęszczających do szkół ponadpodstawowych. 		
---	--	--	--

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie, dyżur, kontrolę, udział w rozprawach sądowych i udział w innych działaniach komisji. Wysokość wynagrodzenia członka komisji wynosi 304,00 brutto.

V. Preliminarz wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok

Lp.	Zadanie	Kwota
1.	Dofinansowanie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy	7.500,00
2.	Finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia	3.000,00
3.	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców wraz z zakupem niezbędnych materiałów biurowych	500,00
4.	Wnoszenie opłat za wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	1.000,00
5.	Współfinansowanie telefonu „Niebieska Linia”	300,00
6.	Zakup materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek plakatów itp.)	4.685,51
7.	Finansowanie warsztatów, pogadarek i prelekcji oraz konkursów dla dzieci wraz z zakupem nagród oraz materiałów niezbędnych do realizacji zadania	4.000,00
8.	Finansowanie bieżącej działalności świetlicy środowiskowej wraz z materiałami niezbędnymi do realizacji zadania	6.000,00
9.	Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci wraz z zakupem artykułów niezbędnych do realizacji	3.000,00
10.	Finansowanie festynów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców, w tym: zakupu materiałów edukacyjno-informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów spożywczych niezbędnych do realizacji zadania	5.000,00
11.	Finansowanie doskonalenia kompetencji członków komisji i osób pracujących z dziećmi wraz z pokryciem kosztów delegacji	10.000,00
12.	Finansowanie działań edukacyjnych dla sprzedawców alkoholi	700,00
13.	Wynagrodzenie członków komisji	26.280,00
14.	Finansowanie działań profilaktycznych dla uczniów z terenu Gminy uczęszczających do Zespołu Szkół Nr 2 w Rypinie	2.000,00
	Razem	73.966,51

UZASADNIENIE

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym - ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. wprowadzonych zostało kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii zostało utworzone Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zgodnie z ustawą, Centrum prowadzić będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Samorządy gminne zostały zobowiązane, nie później niż do 31 marca 2022 r. przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uchwalony przed dniem 1 stycznia 2022 r. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zachowuje moc do dnia uchwalenia programu na podstawie znowelizowanych przepisów i jest finansowany na dotychczasowych zasadach.

Elementem nowych gminnych programów stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Zostaje nadane nowe brzmienie art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). Zgodnie z aktualnym zapisem do zadań własnych gminy należy prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikają wprost z treści art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), natomiast zadania gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii rada gminy określa także zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którą powołuje Wójt Gminy Świdziebnia.

Diagnoza problemów alkoholowych została opracowana na podstawie zweryfikowanych danych wynikających z bieżącej współpracy z instytucjami działającymi w ramach swoich statutowych zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz innym patologiom społecznym.

Na realizację gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii przeznaczone są dochody z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele (art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Przewodniczący Rady

Jarosław Cyrankowski